

PROJECT NEWBIE

DEEL 3

Waarmee zijn starters en opvolgers geholpen?

MOGELIJKHEDEN VOOR STARTERS
DOOR SAMENWERKING

WALES

Op bezoek bij Coed Coch Farm Estate in Wales, waar door een bijzondere samenwerking tussen een landeigenaar, een boer en een startende herder een groot schapenbedrijf is gerealiseerd. Met winst voor alle deelnemers.

TEKST MARCEL VIJN & MARIA VAN BOXTEL | FOTO'S DICK BOSCHLOO

Met welke uitdagingen krijgen opvolgers en starters te maken? Gebrek aan land en kapitaal of ontbreekt het ze aan kennis of het juiste netwerk? Dat wil een groep Europese onderzoekers en adviseurs in het project Newbie zien te achterhalen. Om vervolgens met oplossingen en aanbevelingen te komen voor beleidsmakers en toekomstige boeren.

Op naar Coed Coch Farm Estate waar we met een Nederlands-Duitse delegatie agrarisch ondernemer Rhys Williams ontmoeten en de jonge schaaпsherder Emyr Jones. De landgoedeigenaar is er niet, die heeft het druk, later zien we waarmee. Rhys heeft zelf met zijn vader een ander klein schapenbedrijf maar daar kunnen geen twee gezinnen van leven. Vandaar dat hij dit bedrijf heeft opgestart met 2.500 oeien op 900 acres (360 ha). Volgens Rhys is Wales perfect voor

schapen vanwege het vele gras dat er groeit door de overvloedige regen. Gelukkig voor ons is het vandaag droog. De eigenaar van Coed Coch Farm Estate, Harry Fetherstonhaugh, had al een schapenbedrijf (Texelaars) maar dat draaide niet zo goed. De kosten waren hoog door twee fulltime medewerkers en twee extra krachten gedurende het lammerenseizoen. Dus toen Rhys met een alternatief plan kwam, was hij meer dan welkom.

Het concept heet share farming en is een joint venture van drie bedrijven: het bedrijf van Harry de landgoedeigenaar, Rhys, de agrarisch ondernemer en Emyr de schaaпsherder. Harry brengt het land in - -opstallen zijn er nauwelijks omdat ze nu een Nieuw-Zeelands schapenras houden dat buiten zijn lammeren krijgt-dus gebouwen blijken niet nodig. Rhys brengt het kapitaal in voor de schapen en de quad (als ze een

RHYS WILLIAMS

EMYR JONES

HARRY FETHERSTONHAUGH

Het Nieuw-Zeelands schapenras dat buiten zijn lammeren krijgt dus zijn er geen gebouwen nodig

'Het concept heet share farming en is een joint venture van drie bedrijven'

trekker nodig hebben dan huren ze die van de bure(n) en Emyr brengt zijn arbeid in. Emyr is de enige die een salaris krijgt, de meer-opbrengst na aftrek van kosten en salaris wordt verdeeld volgens de formule 50 procent voor Harry, 45 procent voor Rhys en 5 procent voor Emyr. Het is de bedoeling dat in de loop der jaren de verhouding 50/25/25 wordt. Omdat ze alle drie hun eigen bedrijf hebben en er niet of nauwelijks gemeenschappelijke bezittingen zijn, is deze joint venture relatief makkelijk te ontbinden.

Natuurlijk is een en ander niet vanzelf gegaan, ze werden hierbij ondersteund door het *Farming Connect Venture Programme* van de Welsh Land Matching Service. Gedurende een periode van vier maanden werden ze ondersteund door twee adviseurs van Farming Connect. Zij hielpen bij het ontwerp van het nieuwe businessmodel en bij het opstellen van de contracten. Na de uitleg in de oude kapel bij het landhuis (waarbij we het gevoel hebben dat elk moment een van de personages uit de Britse serie *Downton Abbey* kan binnenlopen) gaan we op weg naar de schapen. Onderweg komen we landgoedeigenaar Harry tegen die van het mooie weer gebruik maakt om op zijn paard te rijden. Boven op de heuveltop gekomen, overzien we het prachtige landschap. Groene heuvels zo ver het oogt reikt met in de verte een windmolenpark in zee. Hier lopen de schapen van de joint venture het hele jaar rond. Het zal niet altijd makkelijk zijn om hier te werken maar op een dag als vandaag begrijp je de aantrekkingskracht van het boerenleven hier in Wales.

Als we weer naar beneden lopen, zijn we niet alleen onder de indruk van het landschap maar ook van de manier waarop de joint venture heeft uitgewerkt. Harry is van eigenaar van een verliesgevend schapenbedrijf op zijn landgoed voor 50 procent deelnemer

Het Newbie project wordt gefinancierd door EU onderzoeks- en innovatieprogramma Horizon 2020 (nr. 772835). Word lid van het Newbie netwerk en doe je voordeel met informatie over nieuwe intreders in Europa: www.newbie-academy.eu/membership-nl/.

geworden in een winstgevend schapenbedrijf. Rhys heeft de kans een bedrijf met voldoende omvang over te dragen aan een van zijn kinderen. Dat was niet gelukt met het kleine schapenbedrijf van zijn ouders. En Emyr, een jonge vent die schaapsherder wilde worden maar geen schapen en geen land had, kan nu als nieuwe intreders in de landbouw werken en gaandeweg een groter aandeel in het bedrijf verwerven. Een gezonde dosis ondernemerszin gecombineerd met een beetje hulp van de overheid bij de opstart kan zo tot mooie resultaten leiden. Geïnspireerd vertrekken we van het landgoed en terwijl het landhuis in de verte verdwijnt, bediscussieren we in de bus hoe we dit in Nederland van de grond kunnen krijgen. ■

Marcel Vijn is onderzoeker bij Wageningen Research, Maria van Bostel is partner in Land & Co.

Het Newbie project wordt gefinancierd door EU onderzoeks- en innovatieprogramma Horizon 2020 (nr. 772835). Word lid van het Newbie netwerk en doe je voordeel met informatie over nieuwe intreders in Europa: www.newbie-academy.eu/membership-nl/.

BOIBEURS

Boer zoekt boer !

Do 23 | vanaf 14.30 uur | Grote zaal

Nieuwe boeren zijn enthousiast voor de landbouw en ervaren ondernemers willen best graag ruimte bieden. In deze workshop aansprekende voorbeelden van nieuwe boeren en tuinders – nieuwe opvolging, eigen start en innovatieve bedrijven. Ontmoet ook het Landgilde, NAJK en vereniging Toekomstboeren en hoor wat zij voor jou kunnen betekenen. Met prijsuitreiking voor de meest innovatieve starter van het netwerk NEWBIE. Aansluitend speeddaten in de IJsselbar. Doe mee!

Newbie prijs 2020

MELD JE AAN VOOR DE PRIJS

Beste businessmodel van een nieuwe intreders

Do 23 | vanaf 14.30 uur | Grote zaal

Ben je een nieuwe intreders in de landbouw, ben je minimaal 1 jaar, maar nog niet langer dan 10 jaar actief op je bedrijven heb je zelf een goed en vernieuwend business model ontwikkeld? Geef je dan nu op voor de Newbie prijs 2020. Deze prijs wordt uitgereikt tijdens de bijeenkomst Boer zoekt Boer op de Biobeurs in Zwolle. www.newbie-academy.eu/prijsvraag/